

Socjologia ogólna i medycyny

Wykład 1: wprowadzenie do
zajęć i tematyki

Materiały powstałe dzięki pomocy
dra S. Maksymowicza dr M.
Wójty-Kempy

Andrzej Jarynowski

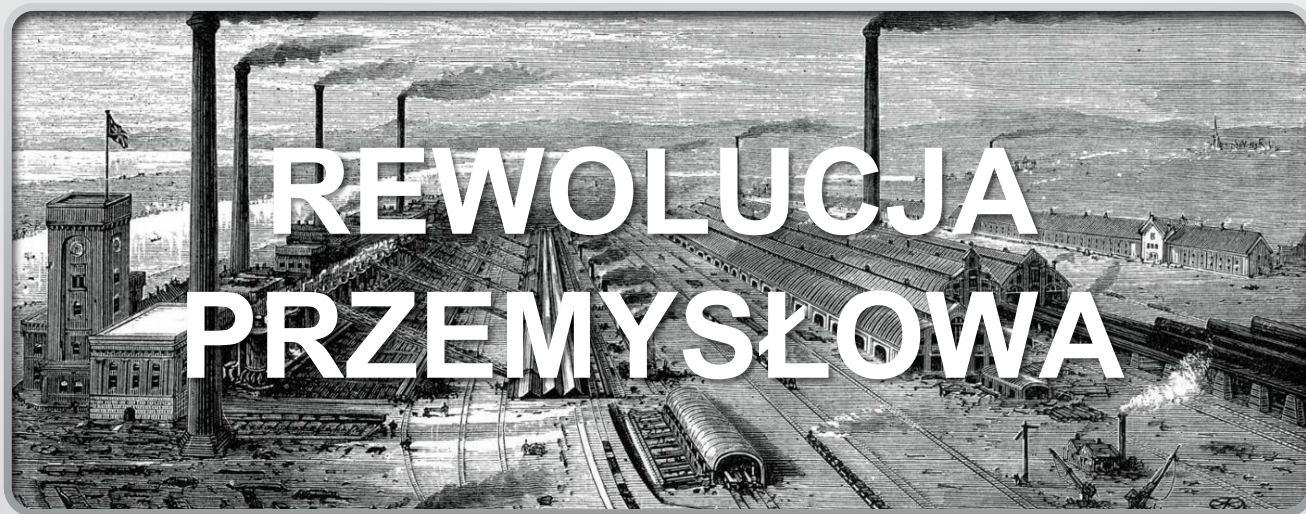
- Ekspert w zakresie modelowania rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych (dr), specjalista epidemiolog.
- Interesuje się między innymi tematyką sieci kontaktów, Jednego zdrowia, telemedycyną, infodemiologią i bioterroryzmem.
- Współpracuje jako konsultant epidemiologiczny dla Europy Wschodniej z agencją Bloomberg, „The Washington Post”, „Nową Konfederacją”.

Organizacja

- Ok. 4-5 wykładów (Test na koniec~50%) – 8h-12h?
- Praca własna i aktywność (~15%)
- Seminarium (tekst –dyskusja) oraz praca w grupach (projekt ~35%)
- Test końcowy obejmuje materiał ze slajdów, test oraz prezentacje studenckie

Plan

Date	Start Time	End Time	Location	Description	
2024-10-22	08:15:00	09:30:00	online	MS Teams	
2024-11-12	11:30:00	13:00:00	online	MS Teams	
2024-11-19	11:30:00	13:00:00	online	MS Teams	
2024-12-03	11:30:00	13:00:00	online	MS Teams	
2024-12-04	18:00:00	20:30:00	WNoZ	Bartla 5	s. 117
2024-12-11	18:00:00	20:30:00	WNoZ	Bartla 5	s. 117
2024-12-18	15:30:00	18:00:00	WNoZ	Bartla 5	s. 117

1. Początki socjologii

Czym jest socjologia?

- Badanie zachowań społecznych, organizacji i grup
- Badanie interakcji
- Badanie struktury społecznej
- Zmiana społeczna
- Grupy społeczne – vs redukcjonizm psychologii
- Nauka krytyczna
- Nauka zaskakująca...

Socjologia – definicje

- **SOCJOLOGIA** – to nauka o zbiorowościach ludzkich, a dokładniej o zjawiskach i procesach tworzenia się różnych form życia zbiorowego ludzi; to nauka o strukturze tych zbiorowości; o zjawiskach i procesach zachodzących w tych zbiorowościach, wynikających z wzajemnego oddziaływania ludzi na siebie; o siłach skupiających i rozbijających te zbiorowości; o zmianach i przekształceniach w nich zachodzących (J.Szczepański)
- **SOCJOLOGIA** - nauka o zachowaniach ludzi i wytworach działalności ludzi (zbiorowości, kultura, struktura)
- **SOCJOLOGIA** – nauka o tym, co ludzie robią, myślą i czują jako członkowie konkretnych zbiorowości (Sztompka)

Wiedza społeczna a wiedza socjologiczna

Wiedza społeczna

- Jest wybiórcza, selektywna, to zbiór spostrzeżeń przypadkowych i osobistych, fragmentarycznych, niespójnych
- Jest oceniająca, emocjonalna, przeniknięta stereotypami
- Pochopnie uogólnia związki między zdarzeniami (np. następstwa w czasie uważa za związki przyczynowe)

Wiedza socjologiczna

- Gromadzona starannie i systematycznie, według teorii i metod naukowych
- Niewartościująca, neutralna moralnie i ideologicznie
- Kieruje się regułami postępowania badawczego, tak by przedmiot i wyniki mogły być intersubiektywnie komunikowalne i sprawdzalne, troszczy się o rzetelną bazę dowodową.

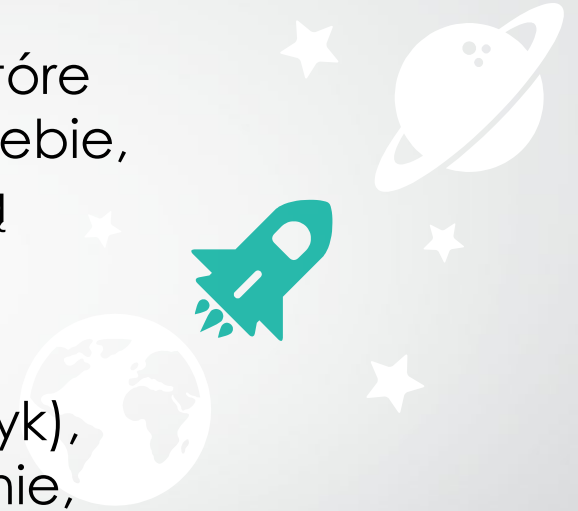
Jest bardzo ważne, byśmy umieli odróżnić własne przekonania od wiedzy!

Perspektywa socjologiczna

- Badanie wzorców społecznych (zachowania społeczne), nie jednostek
- Rozwiązywanie problemów społecznych, nie osobistych
- Akcent położony na grupy społeczne i instytucje oraz sposób ich zorganizowania (np. władzę, rodzinę, państwo, system zdrowotny)
- Bada relacje i interakcje między aktorami społecznymi i sieciami aktorów społecznych (grupami) – szczególnie relacje władzy i ukryte motywy

- Działamy w środowisku społecznym, które silnie oddziałuje na nasz stosunek do siebie, do świata, sposób postrzegania, naszą działalność i myślenie
- Socjologia bada wszystkie struktury społeczne, symbole kulturowe (np. język), wszystkie procesy jak dewiacje, zbrodnie, odstępstwa, migracje, ruchy społeczne
- Dąży do zrozumienia zmiany społecznej (technologii, społeczeństwa, kultury) – także przemian zdrowia

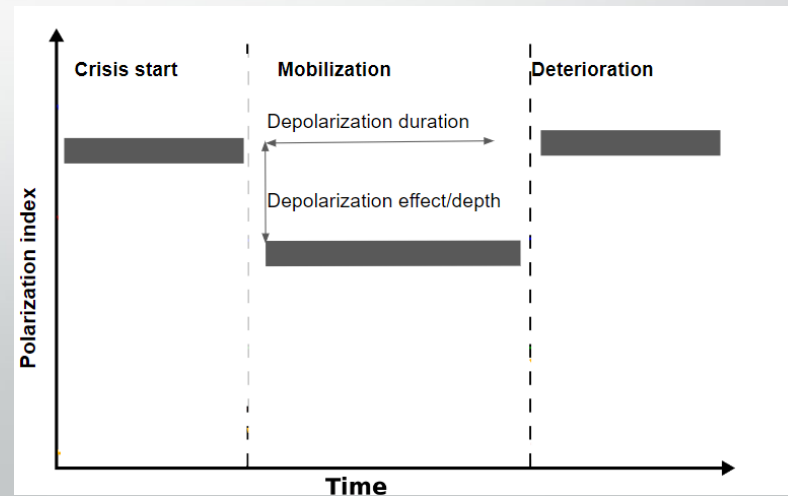

Podsumowanie

- Socjologia jako samodzielna dyscyplina
- Późniejszy prym Ameryki
- Wielość socjologii

	HPAI 	ASF 	COVID-19 	Pasożyty 	AMU 	Katastrofy
Sieci kontaktów	z wizji (śledzenie), RFID	z wizji, bluetooth	Interakcje między ludźmi	z wizji (śledzenie), RFID	-	-
Wzorce czasowo-przestrzenne (zmienne towarzyszące)	Dzikie ptaki, klimat, zagęszczenie drobiu, Sezonowość pogody	Zagęszczenie świń, mobilność ludzi, sezonowość produkcji, rejestry handlowe	Przestrzeganie zaleceń, modele przyczynowe	Ekspozycja na środowisko	Sezonowość i ogniska zakażeń	Zdjęcia satelitarne
Wczesne wykrywanie (czujniki)	Śmiertelność, produkcja jaj, ruchy (widzenie), kaszel (dźwięk)	Śmiertelność, ruchy (widzenie),	Kaszel (analiza dźwięku)	Produkcja jaj, ruchy, (szereg czasowy)	-	biomonitoring
Infonadzór	-	-	Worki słów (popyt i podaż informacji)	-	dyskusja i wyszukiwanie AM	Wybrane grupy interesów
Infodemiologia	Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa biologicznego, napięcia społeczne (NLP)	Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa biologicznego, napięcia społeczne (NLP)	Postawa antysanitarna	-	Postrzeganie AM	Porównanie dyskusji w Polsce i Niemczech

Powódź tysiąclecia – Dolny Śląsk 1997

- Społeczny wymiar: wpływ na lokalne społeczności, utrata dobytku, przemieszczenia ludności.
- Medyczne skutki: choroby zakaźne, problemy zdrowotne związane z brakiem dostępu do czystej wody i opieki zdrowotnej.
- Wrocław stał się polskim centrum badań nad wodą i wodną epidemiologią środowiskową (ś.p. dr Zbigniew Hałat)

Powódź 2024 – Nowe wyzwania

- Wpływ zmian klimatycznych na intensywność powodzi.
- Reakcja społeczna: lepsza organizacja, ale wciąż istotne wyzwania dla lokalnych społeczności.
- System opieki zdrowotnej i jego reakcja na powódź: szybka reakcja, prewencja epidemiologiczna.

Reakcja społeczna na powodzie: porównanie 1997 i 2024

- 1997: brak przygotowania, ogromne straty społeczne i materialne, powolna reakcja władz.
- 2024: rozwój systemów wczesnego ostrzegania, większa świadomość społeczna, mieszana koordynacja pomocy – komunikacji kryzysowej (hipoteza – dobrze we Wrocławiu a źle na Pogórzu Sudeckim).
- Rola wolontariuszy, organizacji pozarządowych, i rządu w obu przypadkach.

Medyczne wyzwania związane z powodziami

- Powódź jako czynnik ryzyka dla zdrowia publicznego: choroby wodnozakaźne, problemy psychiczne.
- Porównanie opieki medycznej w 1997 i 2024: rozwój infrastruktury, telemedycyna, prewencja.
- Wpływ na zdrowie psychiczne mieszkańców: trauma, stres, długotrwałe skutki psychologiczne.

Zagadnienia

- Powodzie są nie tylko zjawiskiem środowiskowym, ale też ogromnym wyzwaniem społecznym i medycznym.
- Znaczenie adaptacji i przygotowania na poziomie społeczności i służb zdrowia.
- Konieczność zrównoważonego zarządzania ryzykiem w kontekście zmian klimatycznych.

Socjologia zdrowia i medycyny

fundamenty

Socjologia medycyny

socjologia o medycynie

rola medycyny w społeczeństwie, relacje systemu zdrowotnego z innymi systemami, biomedyczny model zdrowia, funkcjonowanie instytucji medycznych i tak dalej

(Robert Strauss 1955)

socjologia w medycynie

badania społeczne prowadzone na potrzeby medycyny m.in. o roli czynników społecznych w genezie choroby i zdrowia, badania zespołowe, nauczanie na kierunkach lekarskich socjologii medycyny

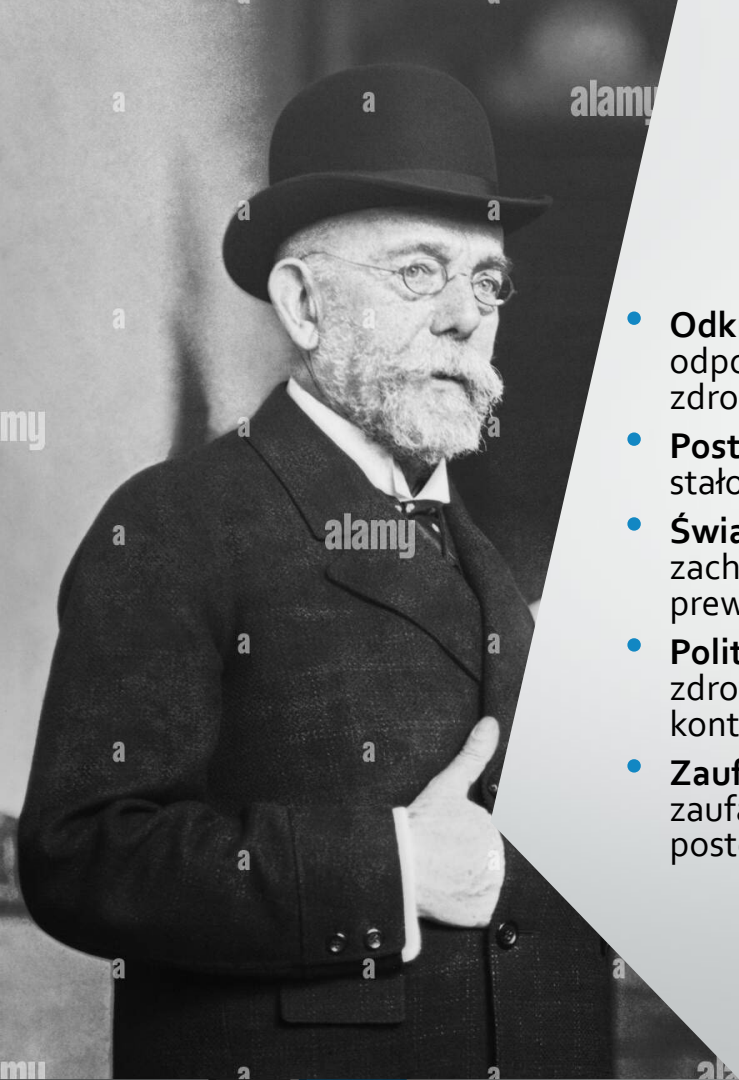
socjologia z medycyną

(Gordon Horobin 1985)

Rudolf Virchow

- Badania na Górnym Śląsku (1848 rok)
- Kontekst społeczny choroby
- Prekursor badań na styku społeczeństwa i medycyny
- Społeczne podłoże choroby (bieda) a Gruźlica
- “Medycyna jest nauką społeczną”:
 - Zdrowie jednostki ma znaczenie dla ogółu społeczeństwa
 - Warunki środowiskowe mają zasadniczy wpływ na zdrowie i muszą być badane
 - Ochrona zdrowia wymaga działań medycznych i pozamedycznych

Robert Koch

- **Odkrycia patogenów:** Robert Koch zidentyfikował patogeny odpowiedzialne za choroby takie jak gruźlica, co rewolucjonizowało zdrowie publiczne i przyczyniło się do poprawy warunków życia.
- **Postulaty Kocha:** Sformułował zasady łączące patogeny z chorobami, co stało się fundamentem dla diagnostyki i rozwoju szczepionek.
- **Świadomość higieny:** Prace Kocha przyczyniły się do zmian w zachowaniu ludzi i polityce zdrowotnej, podkreślając znaczenie higieny i prewencji chorób.
- **Polityka zdrowotna:** Koch wpłynął na kształtowanie się systemów zdrowia publicznego, włączając metody badawcze do programów kontroli chorób zakaźnych.
- **Zaufanie do medycyny:** Sukcesy Kocha w nauce zwiększyły społeczne zaufanie do medycyny opartej na dowodach, co przyczyniło się do postępu medycznego.

Emile Durkheim

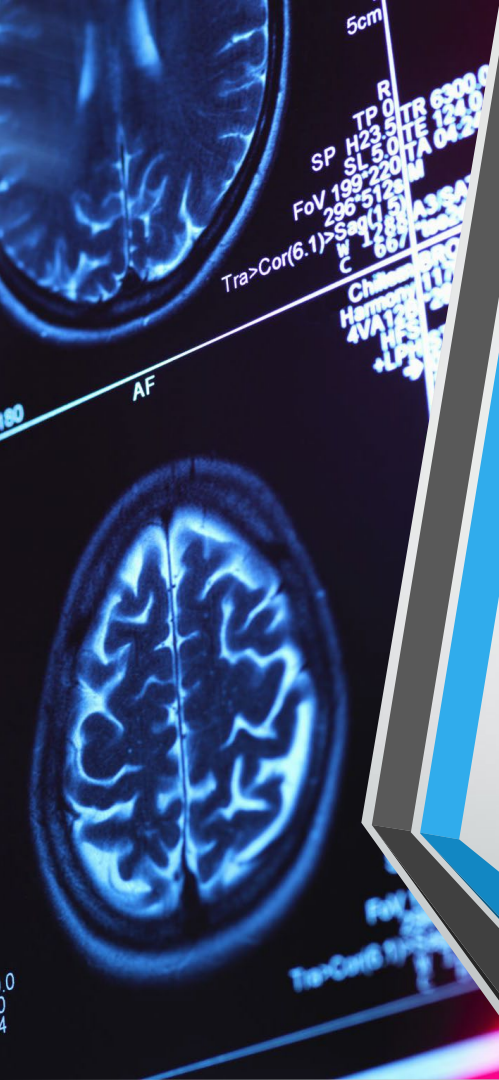
- „Samobójstwo. Studium z socjologii” (1897)
- Socjoetiologia (społeczna geneza) zdrowia i choroby

Typy samobójstw

Wskaźnik samobójstw jest powiązany z integracją i regulacją społeczną (systemem norm społecznych)

- **samobójstwo altruistyczne** – wynikające z ogromnej więzi ze społeczeństwem (np. piloci kamikaze),
- **samobójstwo egoistyczne** – będące skutkiem całkowitego rozerwania związków z ludźmi z najbliższego kręgu (głównie z rodziną),
- **samobójstwo fatalistyczne** – pojawia się, gdy człowiek czuje brak wpływu na życie swoje i otoczenia,
- **samobójstwo anomiczne** – występujące w sytuacji braku jakichkolwiek regulacji, kiedy zostają zniesione wszelkie ograniczenia (np. podczas zmiany systemu politycznego).

Inni „ojcowie”

- Charles McIntire – termin „medical sociology” (1894)
- August Hollingshead (po wojnie) - i badania między położeniem społecznym a występowaniem zaburzeń psychicznych

Talcott Parsons

- The Social System (1966)
- Rola chorego w systemie społecznym
- Medycyna – system kontroli społecznej
- Lekarz jako czynnik kontroli nad pacjentem

NOWY WYMIAR

- Wskaźniki biomedyczne i socjomedyczne
- Elliott Freidson (1988) – system laików
- Dowartościowanie „zwykłego człowieka”
- Disease (choroba w aspekcie biomedycznym)
- Illness (subiektywne postrzeganie choroby przez chorego)
- Sickness (społeczny aspekt choroby – jak społeczeństwo postrzega chorego)
- Robert Merton i badanie stawania się lekarzem (The Student-Physician, 1957)
- Howard Becker, Everett Hughes i Anselm Strauss – interakcjonizm symboliczny na przykładzie medycyny (Boys in White: Student Culture in Medical School, 1961)

Dysfunkcje medycyny

Nastawienie na
leczenie chorób,
nie zapobieganie

Zainteresowanie
objawami chorób
z pominięciem
szerszego
kontekstu

Kontakt z
pacjentem w
gabinecie i
anonimizacja
jednostki

MODEL BIOMEDYCZNY

A decorative graphic on the left side of the slide. It features a grid of small, colorful circles in various shades including red, orange, yellow, green, blue, and purple. The circles are arranged in a pattern that tapers towards the right. To the right of the circles, there are several overlapping geometric shapes: a dark grey triangle pointing right, a light blue triangle pointing right, and a dark blue triangle pointing right, all overlapping each other and the circle pattern.

Do czego potrzebna jest wiedza humanistyczna?

(przyszłym pracownikom systemu ochrony
zdrowia)

Prawda i nadzieja

teorie, symbole i struktura społeczna, socjalizacja i interakcja
stratyfikacja

Funkcjonalizm

- Herbert Spencer, Robert Merton, Talcott Parsons
- W jaki sposób jakaś część społeczeństwa przyczynia się do funkcjonowania całego systemu?
- System ma pewne wymagania czy potrzeby, które muszą być zaspokojone
- Problem – zbyt uproszczenie rzeczywistości

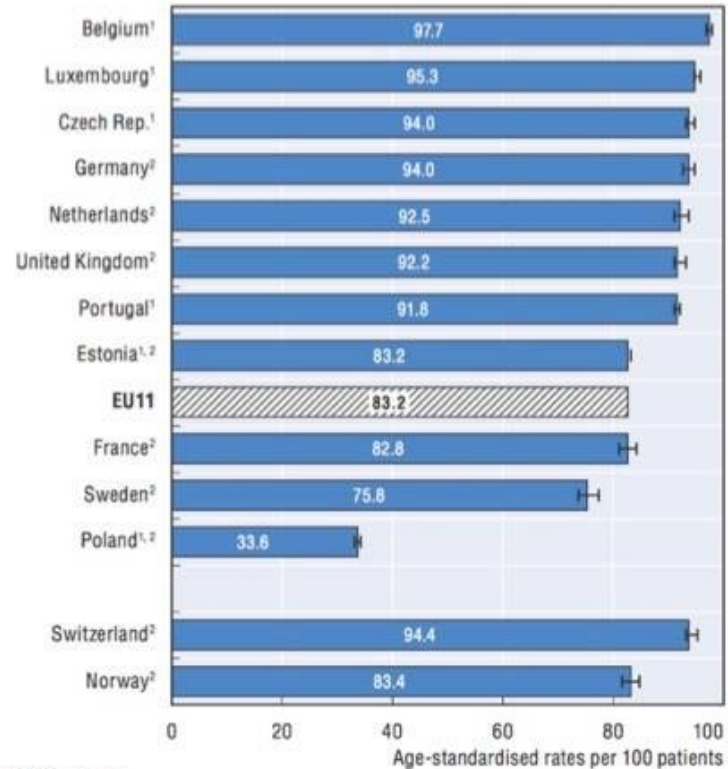
Teorie konfliktu

- Karol Marks, Max Weber
- Interesują się napięciami i konfliktami pomiędzy częściami systemu
- Siłą napędową konfliktu są nierówności różnego rodzaju
- Każdy z nas dąży głównie do zaspokojenia własnych potrzeb

Interakcjonizm symboliczny

- Herbert Blumer, George Herbert Mead
- Interakcje, czyli kontaktowanie się, komunikowanie itp., oraz symbole – czyli to, za pomocą czego się komunikujemy
- = używanie symboli w interakcji
- Symbol = wszystkie znaki, gesty, słowa, wyrazy twarzy itp., które mają jakieś ZNACZENIE
- Wyjaśnienie rzeczywistości społecznej uzyskujemy przez dokładne zbadanie mikroświata konkretnych ludzi - mikrointerakcje

Czy podczas wizyty możesz lekarzowi zadać pytanie i wyjaśnić ewentualne wątpliwości?
zdaniem Pacjentów

Teorie wymiany (użyteczne)

- George Homans: „zachowanie społeczne jest wymianą dóbr materialnych, ale i niematerialnych, takich jak symbole aprobaty i prestiżu”
- Człowiek jest istotą racjonalną, każde działanie kalkuluje (Adam Smith)
- Wszystkie interakcje, funkcje, instytucje itp. istnieją, bo mają dla jednostek jakiś sens wynikający z kalkulacji kosztów i zysków
- Kalkulacja świadoma i nieświadoma

Symbole

- Symbole = znaki mające ustalone znaczenie, np. litery, słowa, rysunki
- Symbole kulturowe = znaki oznaczające coś dla ludzi w społeczeństwie, np. gesty, język, pozycja społeczna
- Zbiór symboli społecznych = system symboli
- Suma systemów społecznych = kultura

Podstawowe systemy symboli

Lebenswelt i wiedza podręczna

- Alfred Schutz - „podręczne zasoby wiedzy”
- Każdy człowiek posiada swój "świat życia" (niem. Lebenswelt), który przyjmuje za coś oczywistego
- Uznanie, że każdy podziela mój świat
- Intersubiektywność, czyli tworzenie się i utrzymywanie wspólnego, subiektywnego świata dla różnych jednostek wchodzących ze sobą w liczne interakcje
- ... VS świat choroby

Lay Referral System in Medicine

System wiedzy potocznej

Definicja:

- System, w którym osoby niebędące profesjonalistami medycznymi (tj. rodzina, przyjaciele, członkowie wspólnoty) wpływają na decyzje zdrowotne i proces poszukiwania pomocy medycznej przez jednostkę.

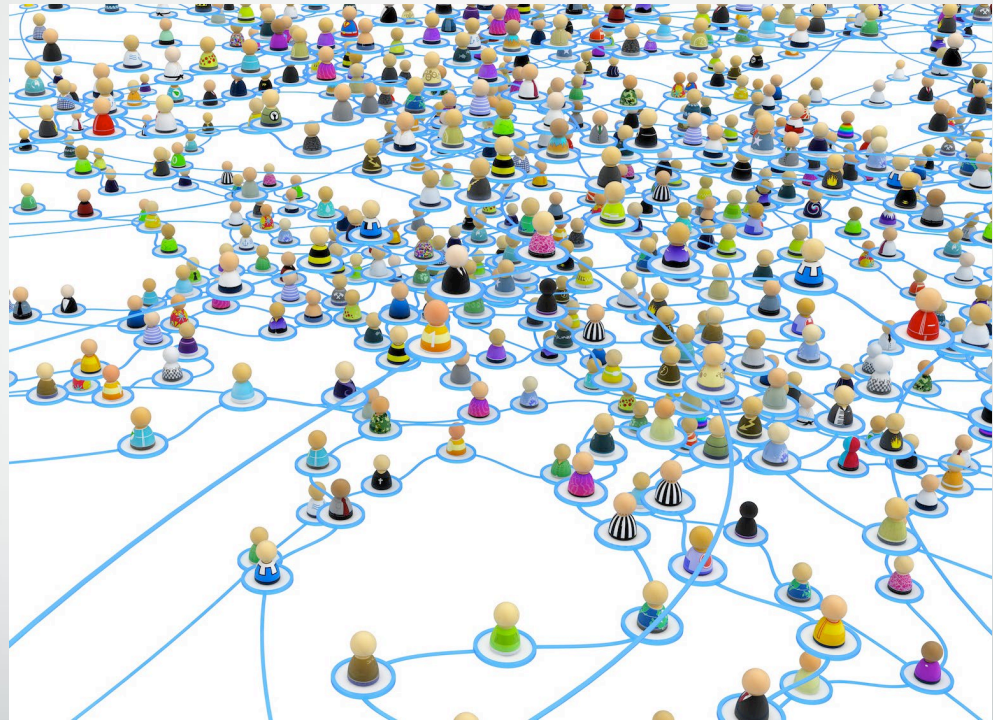
Elementy Systemu:

- Pierwszy Kontakt: Jednostka dzieli się problemem ze znajomymi.
- Opinie i Porady: Otrzymanie informacji na temat doświadczeń, przekonań i zaleceń.
- Decyzja o Szukaniu Pomocy: Kierowanie do konkretnych usług zdrowotnych lub alternatywnych rozwiązań.

Struktura społeczna – pozycje i role

- Pozycje społeczne - określają zajmowane przez nas miejsce w systemie wzajemnie powiązanych pozycji
- Role – zachowanie się w określony dla pozycji sposób, uwzględniając normy i inne systemy symboli oraz kształtując zachowanie w oparciu o potrzeby czy osobowość

Sieć pozycji

Rodzaje struktur społecznych

Grupy

Organizacje

Instytucje

Społeczności lokalne

Struktura kategoryzująca

Stratyfikacja

Społeczeństwo

Międzynarodowe struktury społeczne

Typy społeczeństw i problemy społeczne

- Łowiecko-zbierackie
- Kopieniackie
- Rolnicze
- Industrialne
- Postindustrialne

Interakcje i socjalizacja

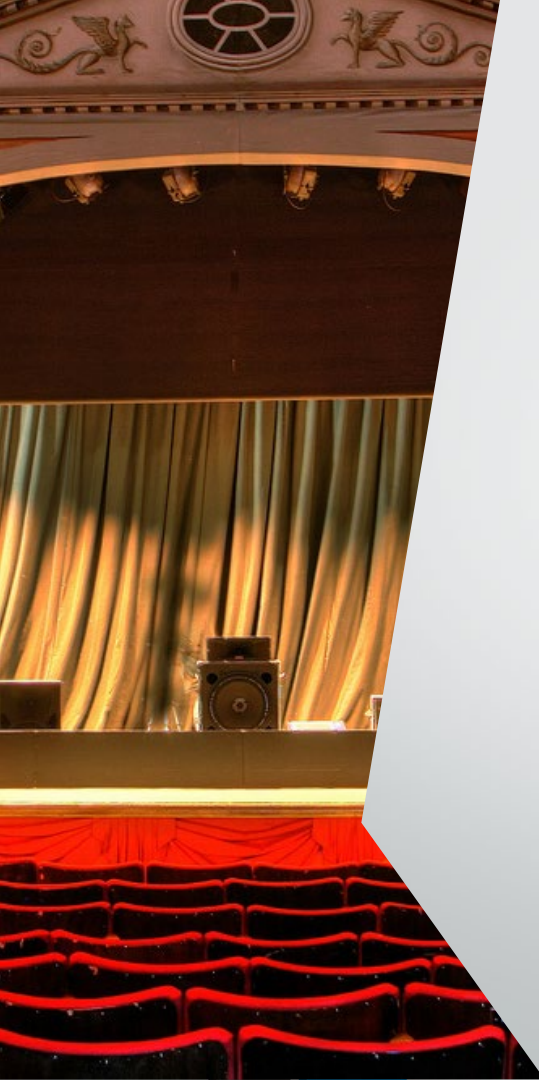
**Cały świat to scena,
A ludzie na nim to tylko aktorzy.
Każdy z nich wchodzi na scenę i znika,
A kiedy na niej jest, gra różne role.**

W. Szekspir

Interakcjonizm G.H. Meada

- Interakcja: 1) jeden organizm wysyła znaki, wykazując aktywność w swoim środowisku, a 2) drugi organizm widzi je i reaguje na nie, zmieniając sposób postępowania i wysyłając własne sygnały, 3) to wpływa na pierwszy organizm, także zmieniając jego zachowanie
- Ale ludzie – posiadają kulturę, interakcje oparte są więc na symbolach
- Metafora sceny – wchodzimy w role
- „Umysł: – rozumiany jako szereg procesów - „wymagowana próba teatralna”
- „Ja” (self) - każdy z nas widzi siebie we wszystkich sytuacjach jako odrębny byt, odróżniając też inne byty i obiekty; w gestach innych jak w LUSTRZE widzimy obraz samego siebie
- Wyobrażenie siebie i spójność prezentacji a zaburzenie obrazu

Perspektywa dramaturgiczna Ervinga Goffmana

- Scena i kulisy – tu dzieje się życie społeczne
- Na scenie – kontrolujemy gesty, manipulujemy symbolami by wywołać określone reakcje, wytworzyć i podtrzymać wyobrażenie o sobie wśród innych
- W kulisach – jesteśmy bardziej sobą
- Fizyczne rekwizyty: ciało, obiekty, ubrania

Etnometodologia – Harold Garfinkel

- Z fenomenologii Edmunda Husserla i Anselma Straussa
- Interakcje mają swój porządek, który ujawnia się, gdy go zaburzymy
- Wspólne doświadczenia porządkujące i ułatwiające interakcje (vide Lebenswelt)
- Eksperymenty etnometodologiczne

Etnometodologia – eksperymenty

- [Z]najomy: Dzień dobry!
- [S]tudent: Dlaczego sądzisz, że ten dzień jest dobry? Czy ten dzień jest dobry dla mnie, czy dla Ciebie?
- [Z]: Eeee...no wiesz... A tak w ogóle to jak się masz?
- [S]: A o co dokładnie pytasz? Jak się ma moje zdrowie, czy moje finanse? A może moja praca albo moje życie prywatne?
- [Z]: Tak tylko pytam, co porabiasz...
- [S]: Ale zawodowo, czy prywatnie? I kiedy? Dzisiaj? Wczoraj? W ciągu ostatniego miesiąca, czy w ciągu ostatniego roku?
- [Z]: Posłuchaj, nic już od Ciebie nie chcę! Chciałem być tylko miły!!! Cześć!!!!

Inne elementy interakcji

- Klasyfikacja/typyfikacja – stereotypy o typach ludzi, ułatwiające interakcje i bliższe poznanie ludzi (nie typów) (Schutz)
- Ramy interakcji (Goffman) - ograniczają interakcje do danego zakresu
- Rytuały interakcyjne – ułatwiają interakcje w złożonych pozycjach społecznych (np. profesor-student, starszy-młodszy)
- Przyjmowanie roli „uogólnionego innego” (Mead)

Dzieci wilki, dzieci psy

<https://youtu.be/48FcMf2pCBM?t=2m55s>

<https://www.youtube.com/watch?v=UkX47t2QaRs>

Socjalizacja

The background of the slide features a warm, golden sunset or sunrise. In the foreground, there are dark silhouettes of a family consisting of a man, a woman, and a child, all holding hands. The scene is softly lit, creating a sense of unity and connection.

- Motywy - powodują zajmowanie określonych pozycji społecznych
- Posiadanie koncepcji samego siebie
- Poskromienie emocji
- 3 zasady: wiek, interakcje z ważnymi innymi, grupy pierwotne
- Start: od urodzenia (a może i wcześniej...)

Model stadiów rozwojowych G.H.Meada

- Stadium ZABAWY – dziecko potrafi przyjmować czyjeś role – odczytywać gesty i punkty widzenia jednej osoby na raz
- Stadium GRY - poszerzenie zakresu interakcji, warunki do rozwoju nowych umiejętności i przyjmowania ról; rośnie samoświadomość i rozpoczyna się analiza scenariuszy postępowania
- Stadium wchodzenia w rolę uogólnionego innego – umiejętności przyjmowania roli nie tylko obecnych osób ale i uogólnionej perspektywy, kierującej interakcją (normy, wartości itp.); dzieci oceniają siebie i innych, wyciągając wnioski na temat odpowiedniego postępowania

Model rozwoju poznawczego Jeana Piageta

- Etap 1 - sensoryczny (od niemowlęstwa do około 2 roku życia) - dziecko żyje w świecie bezpośrednich wrażeń zmysłowych
- Etap 2 - faza przedoperacyjna (trwająca do około 7 roku życia) - dziecko zaczyna rozróżniać symbole i przedmioty ale nie ma rozwiniętego abstrakcyjnego myślenia (eksperymenty Piageta - FILM)
- Etap 3 – faza operacji konkretnych (do około 11 roku życia) - dziecko uczy się logicznego, ale nadal nie abstrakcyjnego myślenia
- Etap 4 – faza operacji formalnych (początek – dojrzewanie) - dziecko zaczyna postrzegać świat w kategoriach abstrakcyjnych = dorosłość
- Model Piageta - **pozwała zrozumieć dlaczego interakcje o których pisał Mead następują etapami**

Teoria stłumionych potrzeb Zygmunta Freuda

- Id – popędy i potrzeby, często antyspołeczne, które chcemy lub musimy zaspokoić
- Superego – zinternalizowane (czyli przyjęte za swoje) normy zachowań, sfery tabu – to co ogranicza popędy
- Spaja je EGO, kanalizując popędy aby odpowiadały nakazom kultury
- Socjalizacja = budowanie barier dla Id
- Dla Meada i Piageta rozwój był harmonijny - u Freuda jest ciągłą walką napięć
- Napięcia = choroba psychiczna; przeciwdziałanie: mechanizmy Ego – wyparcie, zaprzeczenie, zastąpienie gniewu uczuciami akceptowalnymi, racjonalizacja działań

Czym się zajmuje socjologia medycyny?

- Społeczne definiowanie problemów zdrowia i choroby
- Wpływ środowiska na postawy względem zdrowia i choroby
- Rola społeczna chorego
- Relacje chorych i zdrowych
- Instytucje medyczne – rozwój, patologie (np. dyskryminacja pacjentów)
- Zawody medyczne
- Komunikacja personel-pacjent
- Styl życia
- Medykalizacja/ demedykalizacja
- Śmierć i umieranie jako problem społeczny

Socjologia w medycynie

- Epidemiologia i społeczne przyczyny chorób (zakaźnych, cywilizacyjnych)
- Nierówności społeczne w dostępie do usług medycznych, różnice w zapadalności i modelach chorowania
- Jakość życia w chorobie, „przeżywanie choroby”
- Zachowania społeczne otaczające chorobę`
- Wierzenia laików, kulturowe aspekty definiowania chorób (psychiatria)
- Metody badań społecznych służące definiowaniu problemów jakości życia i oceny efektywności opieki zdrowotnej

Medycyna w socjologii

- Patologie instytucji medycznych (biurokracja, dyskryminacja pacjentów, dehumanizacja)
- Śmierć w instytucjach medycznych, opieka hospicyjna
- Analiza zawodów medycznych
- Analiza relacji pacjent-chory z punktu widzenia skuteczności komunikacji (*kto popełnia błąd: pacjent czy lekarz?*) i przykładu relacji opartej na zaufaniu społecznym
- Krytyka medycyny jako uprawomocnionego systemu kontroli społecznej („bio-władza”), medykalizacja

Przedmiot badań socjologii medycyny

- **ZBIOROWOŚCI SPOŁECZNE** – kręgi, grupy, klasy, warstwy, kategorie zawodowe, zbiorowości etniczne i terytorialne, oparte na podobieństwie zachowań (np. grupy pacjentów – realne i wirtualne, grupy zawodowe, antyszczepionkowcy itd.)
- **INSTYTUCJE SPOŁECZNE** – rozumiane jako historycznie ukształtowane układy, skupiające ludzi w rozmaite organizacje i stowarzyszenia (Szpitale, przychodnie, hospicja, rodzina jako system socjalizujący, szkoła jako instytucja promująca zdrowie itp.).
- **PROCESY I ZJAWISKA masowe** – takie jak m.in. Ruchliwość społeczna pozioma i pionowa, aktywność społeczna, współpraca i konflikt (konflikty pomiędzy lekarzami a innymi profesjami medycznymi, samoleczenie, medialny wizerunek zdrowia i choroby, niepełnosprawność itp.)

Socjologia medycyny a zdrowie publiczne – różnice

Socjologia medycyny

Metodologia badań społecznych

Rozumienie przyczyn zjawisk, zmian społecznych, uwarunkowań zdrowia

Jak społeczne normy kształtują zdrowie obywateli?

Interpretuje zjawiska społeczne, ale ich nie zmienia i nie kreuje

Krytyka medycyny i systemu usług zdrowotnych

Zdrowie publiczne

Metodologia „medyczna”

Nacisk na promocję zdrowia

Jak poprawiać zdrowie obywateli?

Opracowanie profesjonalnych rozwiązań

Ulepszanie systemu funkcjonowania opieki medycznej

Socjologia medycyny a zdrowie publiczne – podobieństwa i obszary wspólne

- Obie dyscypliny są „młode”
- Rozwijały się w ramach globalizacji i „mcdonaldyzacji kultury” i ogólnoświatowych zmian,
- Korzystanie z wielu źródeł i nauk (multidyscyplinarność)
- Wcześniej niż przedstawiciele świata medycznego widzą nadchodzące problemy i kryzysy
- Wspieranie świata medycznego, proponowanie rozwiązań problemów
- Podrzędna pozycja wobec medycyny

Odmianny socjologii medycyny - obszarowo

- Socjologia medycyny
- Socjologia zawodów medycznych
- Socjologia zdrowia
- Socjologia choroby
- Socjologia niepełnosprawności
- Socjologia chorób przewlekłych
- Socjologia starzenia się
- Socjologia stylu życia
- Socjologia zachowań zdrowotnych